

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22155 - Formació Musical / 1
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Francesc Crespi Cañellas						
<i>Responsable</i>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
francesc.crespi@uib.es						

Contextualització

L'assignatura **Formació Musical** s'imparteix durant el tercer curs dels estudis de grau d'Educació Primària i està emmarcada dins el mòdul *Educació musical, plàstica i visual*. Està dirigida als futurs mestres d'Educació Primària amb la intenció de:

- Fer-los ser conscients del paper i de la importància de la música en el desenvolupament integral de la persona.
- Informar-los de l'estat actual de la formació musical en el Currículum d'Educació Primària
- Possibilitar-los el coneixement i l'adquisició de recursos metodològics i estratègies d'aprenentatge que els permetin, en la pràctica docent, aprofitar els beneficis que suposa l'educació a través de la música per a la formació dels seus alumnes.

Requisits

No hi ha requisits previs.

Competències

Específiques

- * Comprendre els principis que contribueixen a la formació cultural, personal i social des de l'art musical.
- * Conèixer el currículum escolar de l'educació artística (música) així com la creació de recursos a partir dels continguts del currículum que permetin fomentar la participació al llarg de la vida en activitats musicals dintre i fora de l'escola.

Guia docent

- * Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics adients i promoure les competències corresponents en els estudiants.
- * Conèixer, valorar i seleccionar obres musicals de diferents estils, temps i cultures i els fonaments de la cultura i patrimoni popular.
- * Promoure i millorar la sensibilitat estètica i auditiva mitjançant la pràctica del cant i educació de l'oïda en el reconeixement de les característiques de les diferents obres i textos musicals.
- * Conèixer i dominar els principis d'expressió i comunicació corporal més directament relacionats amb el fet musical i amb la rítmica i dansa, així com els fonaments del llenguatge musical, les seves tècniques de representació i els fonaments d'harmonia i ser capaç d'utilitzar referències variades per a la improvisació individual o en grup.
- * Desenvolupar i utilitzar estratègies per a garantir el coneixement, cura i higiene de la pròpia veu.
- * Capacitat per conèixer, comprendre i valorar les manifestacions perceptives, estètiques, creatives, interpretatives, comunicatives, expressives i representacionals en l'àmbit musical, dels alumnes de diferents cultures, en relació al seu desenvolupament i el seu context social, familiar i cultural, amb les seves característiques i diferències individuals.

Genèriques

- * Conèixer els fonaments de l'Educació Primària, la seva relació interdisciplinària, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn als procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius, relacionant tot això amb l'educació infantil.
- * Analitzar i comprendre els processos educatius dins i fora de l'aula relatius al període 6-12 anys.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de l'assignatura s'agrupen en els següents blocs:

Continguts temàtics

Bloc 1. La música. Definició i abast del concepte Música. Imprescindible per donar coherència al treball de l'assignatura.

1.1. Què és música.

Bloc 2. Música i Educació. Definició i abast del concepte Formació. Contribució de la música a la formació integral.

2.1. Què entenem per educació / educar.

2.2. L'educació i la formació. Educació personalista / utilitarista. Models educatius.

2.3. Com contribueix la formació musical a l'educació dels infants.

Bloc 3. Perfil del mestre. En què ha d'esser competent el mestre per poder ajudar els infants en el seu procés d'aprenentatge a través de la música.

3.1. Coneixements pedagògics específics (educació musical)

3.2. Coneixements tècnics específics (teoria i pràctica musical)

3.3. Actitud davant el fet musical.

3.4. Necessitat de la formació permanent.

Guia docent

Bloc 4. Perfil dels alumnes. En què han d'esser competents els alumnes en acabar l'Educació Primària.

- 4.1. Les competències bàsiques
- 4.2. La competència artística.
- 4.3. La competència musical. Què significa ser competent en música.

Bloc 5. El Currículum d'Educació Primària. Coneixement de la LOE i del Currículum d'Educació Primària, marc legal en el que se desenvolupa la planificació la pràctica i l'avaluació del treball dels mestres.

- 5.1. La LOMQE i els Curricula d'Educació Infantil, Primària i Secundària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- 5.2. L'Àrea d'Educació Artística, en el currículum d'Educació Primària.
- 5.3. L'educació musical, integrada en l'àrea d'Educació Artística.
 - 5.3.1. Objectius
 - 5.3.2. Continguts.
 - 5.3.3. Criteris d'avaluació.

Bloc 6. El pensament musical. Marc teòric sobre les característiques específiques del pensament musical. Son coneixements necessaris per poder planificar, organitzar i avaluar la pràctica docent.

- 6.1. Nivells de consciència en la percepció musical.
- 6.2. Estadis d'evolució del pensament musical.

Bloc 7. El procés d'aprenentatge. Reflexió sobre les metodologies més usuals en els processos d'ensenyament / aprenentatge musical.

- 7.1. La formació musical en contextos diversos (autodidacta, no formal, a l'escola, a les escoles de música, en els conservatoris...) .
- 7.2. La formació musical a l'escola. Metodologies específiques.
 - 7.2.1. Visió històrica.
 - 7.2.2. Estat actual.
 - 7.2.3. Perspectives de futur.

Bloc 8. La pràctica a l'aula.. Concreció de procediments, recursos i materials específics que ens serveixin per programar, realitzar i avaluar les activitats relatives a la formació musical a les aules.

- 8.1. Els continguts. Seqüenciació i temporalització.
- 8.2. Els espais i els materials usats en la formació musical.
- 8.3. Les eines (procediments, instruments...) específiques i/o exclusives.
- 8.4. La preparació i realització de les sessions de treball.
- 8.5. L'avaluació del procés i dels resultats.

Metodologia docent

Aquesta assignatura tracta de l'ensenyament / aprenentatge de la música a les aules de Primària.

Guia docent

Ja s'ha explicat en la contextualització inicial que una de les intencions de l'assignatura, potser la principal, és ajudar els alumnes a preparar-se per a la pràctica docent, la qual cosa comporta un relació molt estreta entre teoria i pràctica.

Això implica la dificultat, i a vegades la impossibilitat, de diferenciar les sessions en teòriques i pràctiques.

També, per aquest motiu les classes hauran d'esser eminentment actives, vivencials, sensorials i pràctiques.

Com que la formació musical és en gran part i sobretot procedimental és necessari fer servir una metodologia que permeti relacionar els conceptes teòrics i els continguts pràctics amb la immediatesa necessària.

Les activitats, per tant, seran significatives i funcionals. partiran dels coneixements previs dels alumnes i els hauran de servir, com a model o com a material, en la seva futura pràctica docent. Els agrupaments flexibles i el treball en grup cooperatiu els haurien de facilitar l'aprenentatge i possibilitar tant el progrés tècnic individual i/o conjunt com l'intercanvi d'experiències.

També es pretén, d'aquesta manera, potenciar en ells l'autonomia, l'originalitat, la responsabilitat, el sentit crític i la capacitat d'argumentar en lloc d'opinar.

Volum de treball

Distribució aproximada del temps que s'ha de dedicar a l'assignatura. equivalència en crèdits europeus (1 crèdit ECTS=25 hores de treball)

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició de continguts	Grup gran (G)	Exposicions del professor referides als continguts que integren els diversos blocs.	10
Classes pràctiques	Exposicions de treballs pràctics.	Grup mitjà (M)	Realització d'un concert integrat per tres obres: dues cançons (una amb i l'altra sense acompanyament instrumental) i una altra obra, vocal i/o instrumental, d'invenió pròpia. Comentari argumentat de dues obres musicals, en format àudio o audiovisual, una d'elles seleccionada d'entre les que els proporcionarà el professor i l'altra d'elecció lliure.	40
Altres	Debats / Exposició de treballs teòrics	Grup gran (G)	Participació en debats sobre temes específics de la formació musical, educació o altres d'interès general. Exposicions dels alumnes (ampliació dels continguts teòrics, projectes, investigació i/o experiències personals...) Comentaris de lectures i/o material audiovisual.	10

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Lectura. Diari. Partitures. Comentari	Lectura / consulta de material audiovisual. Elaboració d'un diari de classe on s'hi recullin la feina feta a l'aula i la seva aportació personal, seguides d'un comentari crític. Elaboració de les partitures de les obres que integrin el concert, amb un comentari personal sobre les competències que han hagut de treballar per dur a bon terme aquest treball. Treball escrit amb el text que han fet servir en el comentari de les audicions, amb una reflexió personal sobre la metodologia que han fet servir per elaborar-lo.	15
Estudi i treball autònom en grup	Dos projectes en grup cooperatiu	Elaboració d'un concert amb un programa que consistirà en dues cançons (una d'elles a capel·la i l'altra amb acompanyament instrumental) a més d'una altra obra musical d'invençió pròpia. Comentaris a l'audició de dues obres musicals, una d'elles seleccionada d'entre les que proposi el professor i l'altra d'elecció lliure.	75

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Atesa la imbricació entre continguts teòrics i pràctics, la participació en els debats i les exposicions suposa haver-ne fet la preparació teòrica corresponent.

És obligatori participar en l'exposició de tots els treballs pràctics.

A més dels coneixements i les destreses se valoraran l'actitud, l'atenció, la participació i l'interès.

És imprescindible la presentació correcta i acurada tant de les exposicions orals com dels treballs escrits.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Exposició de continguts

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Exposicions del professor referides als continguts que integren els diversos blocs.
Criteris d'avaluació	Respondre amb encert una prova de respostes breus sobre els continguts de l'assignatura i/o els debats i les exposicions fetes a classe.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Exposicions de treballs pràctics.

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Realització d'un concert integrat per tres obres: dues cançons (una amb i l'altra sense acompanyament instrumental) i una altra obra, vocal i/o instrumental, d'invenció pròpia. Comentari argumentat de dues obres musicals, en format àudio o audiovisual, una d'elles seleccionada d'entre les que els proporcionarà el professor i l'altra d'elecció lliure.
Criteris d'avaluació	Presentació i/o exposició dels treballs proposats.

Percentatge de la qualificació final: 60%

Debats / Exposició de treballs teòrics

Modalitat	Altres
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Participació en debats sobre temes específics de la formació musical, educació o altres d'interès general. Exposicions dels alumnes (ampliació dels continguts teòrics, projectes, investigació i/o experiències personals...) Comentaris de lectures i/o material audiovisual.
Criteris d'avaluació	Participació activa en els debats.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Lectura. Diari. Partitures. Comentari

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Lectura / consulta de material audiovisual. Elaboració d'un diari de classe on s'hi recullin la feina feta a l'aula i la seva aportació personal, seguides d'un comentari crític. Elaboració de les partitures de les obres que integrin el concert, amb un comentari personal sobre les competències que han hagut de treballar per dur a bon terme aquest treball. Treball escrit amb el text que han fet servir en el comentari de les audicions, amb una reflexió personal sobre la metodologia que han fet servir per elaborar-lo.
Criteris d'avaluació	Elaboració d'un diari de classe. Valoració del curs i enumeració del que cadascú li sembla que ha après.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Guia docent

Dos projectes en grup cooperatiu

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Elaboració d'un concert amb un programa que consistirà en dues cançons (una d'elles a capella i l'altra amb acompanyament instrumental) a més d'una altra obra musical d'invenció pròpia. Comentaris a l'audició de dues obres musicals, una d'elles seleccionada d'entre les que proposi el professor i l'altra d'elecció lliure.
Criteris d'avaluació	Participació activa en la preparació de les exposicions dels projectes.

Percentatge de la qualificació final: 0%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Aquestes bibliografies i recursos són mínimes. Durant el curs el professor i els alumnes les aniran completant i n'elaboraran una específica per cada una de les competències que se treballen.

Bibliografia bàsica

- AKOSCHKY, ALZINA, DÍAZ I GIRÁLDEZ. La música en la escuela infantil (0-6).
Barcelona. Editorial Graó. 2008
- ALSINA, Pep. El área de educación musical. Propuestas para aplicar en el aula.
Graó. Barcelona. 1997.
- AYERS, W i ALEXANDER-TANNER, R. Enseñar, un viaje en cómic.
Madrid. Ediciones Morata. 2013
- ESCAMILLA, Amparo. Las competencias en la programación de aula.
Graó. Barcelona. 2009.
- GIRÁLDEZ, Andrea. Competencia cultural y artística.
Madrid. Alianza Editorial. 2007.
- GIRÁLDEZ, Andrea (coord.). Didáctica e la música en Primaria.
Madrid. Editorial Síntesis. 2014.
- MALAGARRIGA / BUSQUÉ. La música al parvulari i al jardí d'infància.
Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona. 1987.
- MALAGARRIGA / MARTÍNEZ. Tot ho podem expressar amb música. Els nens i nenes de 4 a 7 anys pensen la música, parlen de música, fan música.
Dinsic. Barcelona. 2010.
- SWANWICK, Keith. Música, pensamiento y educación.
M.E.C. / Morata S.A. Madrid. 1991.

Bibliografia complementària

- AGUIRRE / DE MENA. Educación musical. manual para el profesorado.
Ediciones Aljibe. Málaga. 1992.
- ARNAUS i altres. La música a l'escola.
Generalitat de Catalunya. Barcelona. 1983.
- BACH i altres. Pim, pam, repicam.
Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona. 1983.
- BACH i altres. Xim, na, na, na.
Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona. 1983.
- DIVERSOS. Teaching music.
The Open University. New York. 1996.

Guia docent

FUENTES, Pilar / CERVERA, Juan. Pedagogía y didáctica para músicos. Piles. Valencia. 1989.
GIRÁLDEZ, Andrea. Internet y educación musical. Graó. Barcelona. 2005.
HEARGRAVES, David J. música y desarrollo psicológico. Graó. barcelona. 1998.
LEY, Marcel. Education musicale. JM Fuzeau. Courlay. 1983.
MAIDEU I PUIIG, Joaquim. Assaig. Cançons i exercicis. Eumo Editorial. Vic. 1988.
MANEVEAU, Guy. Música y educación. Rialp. Madrid. 1993.
ODENA / FIGUERAS. L'educació musical a la Llar d'Infants. Onda. Barcelona. 1979.
SMALL, Christopher. Música. Sociedad. Educación. Alianza Música. madrid. 1980.

Altres recursos

Revistes:

Eufonia. Barcelona. Graó.

Música y Educación. Madrid. Musicalis.

Webs:

<http://www.xtec.cat/>

<http://www.edu365.cat/>

<http://weib.caib.es/>

<http://presencias.net/>

<http://grups.blanquerna.url.edu/musical/>

<http://craarino.educa.aragon.es/weduca/musica.htm>

